

Az RMDSZ javaslatot nyújtott be az anyanyelvhasználat kiterjesztése érdekében

Bővítenék a kisebbségi jogokat

Az anyanyelvhasználati jogok kiterjesztését célzó törvénymódosítási javaslatot nyújtott be a parlamentben az RMDSZ, amely a szimbólumok szabad használatát is kezdeményezi.

Az RMDSZ benyújtotta tegnap a parlamentben a közigazgatási törvényt módosító javaslatát, mellyel az anyanyelvhasználati jogokat kívánja bővíteni.

A javasolt törvénymódosítás a jelenlegi húsz százalékról tíz százalékra csökkentené azt a küszöbértéket, amely fölött egy kisebbség tagjait anyanyelvhasználati jog illeti meg a helyi közigazgatásban. A javaslat egy alternatív küszöböt is bevezetne, hogy a nyelvhasználati jogokat az arányukban kesi, de létszámuk alapján mégis jelentős kisebbségi közösségek is élvezhessék. Az RMDSZ ugyanakkor szankciók törvénybe iktatását is javasolja, melyekkel azokat az önkormányzatokat lehetne sújtani, amelyek nem tartják tiszteletben a nyelvhasználati jogokat.

Amint a szövetség hírlevele taglalta: a kezdeményezés azokon a településeken is biztosítaná a kisebbségi anyanyelvhasználat lehetőségét, ahol a kisebbségek a módosított küszöbértéket sem érik el, de az önkormányzat az anyanyelvhasználat alkalmazása mellett dönt. Az RMDSZ kiterjesztené azoknak az intézményeknek a körét, amelyekben érvényesíteni kellene a többnyelvűséget. Az önkormányzatok mellett a közszolgáltatásokat nyújtó helyi vagy megyei intézményekben, a prefektusi hivatalokban, illetve a kormányának alárendelt intézmények kiren-

deltségeiben is érvényesíteni kellene a többnyelvűséget. Utóbbira példaként hozza fel a kataszteri hivatalt, az adóhivatalt, az egészségügyi igazgatóságot, és a mezőgazdasági támogatásokat kifizető ügynökséget is.

A javaslat szerint a hivatal képviselőinek nemcsak szóban kellene anyanyelven kommunikálniuk a kisebbségekkel, hanem írásban is. A közérdekű információkat, úrlapokat, a kisebbségek nyelvén is biztosítani kellene. A módosított törvény hatálya alá eső településeken ugyanakkor nemcsak az intézményeket és a helynévtáblákat, hanem az utcanévtáblákat és az útjelző táblákat is kétnyelvűvé kellene tenni.

Az RMDSZ azt is javasolta, hogy a kisebbség nyelvén is történjen meg az anyakönyvi kivonatok kibocsátása, és lehessen házasságot kötni. A tervezet a szimbólumok szabad használatát is kezdeményezi, hogy „senkit ne büntessenek meg azért, ha például a székely zászlót kitűzi egy hivatalra vagy közintézményre” – fogalmazott hírlevelében a szövetség.

Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke kijelentette: egyértelművé tennék a törvényben a félreérthető és a rosszindulatúan félreértelmezett passzusokat. Hozzátette: javaslataikat a kisebbségvédelmi keretegyezményből, valamint a regionális vagy kisebbségi nyelvek európai chartájából vezették le. Az Európa Tanács

Kézzel fogható tervek. A román pártok nyitottságára számít az RMDSZ

idézett dokumentumait Románia ratifikálta, de a bennük rögzített jogokat a valóságban sosem érvényesítette.

Kelemen Hunor szerint a ratifikált szerződések be nem tartása, a hatóságok és bíróságok korlátozó jogértelmezése, valamint a többnyelvűség mögötti politikai vagy adminisztratív akarat hiánya teszi szükségessé a törvénymódosítást.

„A román diplomácia léptenyomon azt állítja, hogy országunk megoldotta a kisebbségi

kérdést, hogy ilyen értelemben modellértékű Románia. Mi ezzel szemben azt mondjuk, koránt sincs minden rendben. Viszont, amennyiben a román parlamenti pártok nyitottságot tanúsítanak, viszonzozzuk az általunk kezdeményezett párbeszédet, akkor jó úton indulhatunk el a kisebbségi jogok kiterjesztése szempontjából” – idézte az RMDSZ hírlevele Kelemen Hunort.

GYERGYAI CSABA

Megmutatják az értékeket

Megismertetnék a nagyközönnyel Kolozs megye történelmi és művészeti jelentőséggel bíró településeit. Vákár István, a megyei önkormányzat alelnöke a képviselőtestület pénteki ülésén terjeszti be javaslatát, hogy Kolozs megye is csatlakozzon a Történelmi és Művészeti Települések Egyesületének projektjéhez.

Jelenleg Fehér és Temes megye szerepel a civil szervezet kezdeményezésében, amely által a különböző régiók történelmi értékeit örökítik meg. „Az elfeledett történelmi és épített örökségeinket szeretnénk megmutatni az embereknek, hisz a megyében rengeteg kikapzatatlan történelmi színpont van, amelyről jó esetben csak a helybeliek tudnak, de megeshet, hogy ők sincsenek tisztában a megtörtént események, műemlékek fontosságával” – érvelt Vákár.

A projekt célkitűzése a történelmi események, műemlékek feltérképezése szerte Kolozs megyében, és ezeket elhelyezni egy országos kulturális térképen. A cél elérésére több lehetőséget is felvázolt abban a

tanácshatározat-tervezetben, amelyről a május 26-ai tanácsülésen döntenek majd. A lehetőségek között szerepelnek a közösségformáló programok, amelyeken ismertetik a kulturális örökséget; képzések, fórumok által szeretnénk tudatosítani az emberekben a történelmi emlékek megőrzésének és tartásának lépéseit és fontosságát.

„Úgy gondolom, hogy ez a kezdeményezés hozzájárul a megye turizmusának fellendítéséhez. Meg kell mutatnunk a Kolozsra érkező turistáknak, hogy a közvetlen közelben olyan jelentős történelmi helyszínek vannak, mint a lévai vár vagy éppen a szamosújvári őrmény katolikus templom. Ehhez azonban első lépésben az szükséges, hogy mi magunk is ismerjük ezeket az értékeinket, mérjük fel kulturális jelentőségüket és turisztikai potenciáljukat. Ebben segít az általam kezdeményezett tanácshatározat-tervezet” – hangsúlyozta Vákár István.

KRÓNIKA

KISS JUDIT

VEZÉRCIKK

Problémák térképe

Rengeteg papírunk, sőt papírhegyeink vannak már arról, hogy hány szempontból hagy kívánnivalót maga után a hazai oktatás. Legutóbb arról kaptunk „igazolást”, hogy a magyar iskolába járó diákok sokkal gyengébben teljesítenek, mint a többségi társaik – természetesen nemcsak román nyelv és irodalomból, hanem a többi tantárgyaól is. Az iskolai eredményességet számos tényező mentén vizsgáló és perspektívába helyező kutatás sok mindenre rávilágít, megjelenése pedig arra, hogy indokoltak lennének a rendszeres vizsgálatok, amelyek időről-időre számok szintjén is összegzik, mi minden nem működik megfelelőképpen a romániai magyar közoktatásban, valamint hogy mik lennének a legsürgősebb teendők. Ez még akkor is megfontolandó, ha egy ilyen vizsgálat eredményei nem tükrözhetik minden szempontból híuen a valóságot, ha a számok általánosítanak, ha a sommás kijelentések sarkíthatnak és mögöttük az összkép millió árnyalata fedezhető fel.

Egyáltalán nem árt felülről, építő szándékú kritikával láttatni mindazt, ami beárnyékolja a magyar tannyelvű oktatás eredményességét, és amire egyfajta problématerképként lehet tekinteni, olyan iránymutatóként, amely közelebb vezethet a hatékony megoldáskereséshez. Természetesen vannak a romániai tanügynek hiányosságai, amelyek a többségi és kisebbségi oktatást egyaránt érintik: közhelyszámba megy immár, hogy túlszűfolt a tanterv, nem eléggé

gyermekközpontú a követelményrendszer, egyre csökken a pedagógusi hivatás presztízse stb. Másfelől persze akadnak olyan szempontok is, amelyek kimondottan a magyar nyelvű oktatás „sebeire” világítanak rá. Rögtön az első, hogy a magyar diákok teljesítményén az ront a legtöbbet, hogy nem elég jók román nyelvből és irodalomból, vagy hogy a tanintézetekben oktató pedagógusok képesítése sorozatosan elmarad az országos átlagtól – ha pedig nem elég felkészült a tanár, az a jelek szerint meglátszik a diák eredményein.

Summa summarum, kis- és nagyléptékű problématerképek elkészítésének egyaránt van jogosultsága. Egyrészt szükség van arra, hogy effajta felmérésekből rajzolódjon ki az össz helyzet, az aktuális diagnózis, másrészt arra is, hogy az egyes pedagógusok, iskolák, régiók próbáljanak felállítani egyfajta öndiagnózist, nézzenek körül a saját házuk táján, és helyezzzék konkrét lehetőségeik kontextusába, mit lehetne tenni. A diagnózis után pedig a javaslatokon, ötleteken túl nyilván konkrét gyógymódok is kellene – mondan sem kell, hogy ezek megteremtése a legnehezebb.

Ugyanakkor nem árt figyelembe venni, hogy hozzáállás kérdése is, miként kezeljük a kirajzolódó helyzetképet: konstruktívan, megoldások után kutatva, vagy pedig lemondóan legyintünk: íme, nekünk, kisebbségeknek tovább halmozódnak a kisebbségi komplexusaink.

BÍRÓ BLANKA

Újabb „fészekrakó” program

Tizenkilenc ingyenesen osztható ki fiataloknak a kézdívásárhelyi önkormányzat a támogatási programja keretében. Az udvarterek városának önkormányzata legutóbbi ülésén döntött a házhelyek átadásáról. 2010-ben hat telket adott át fiatal igénylőknek, ám három család nem tartotta be az építkezés elkezdésére vonatkozó egyéves határidőt, mi több, öt év után sem épültek meg a házak, ezért megvonták tőlük a telek használati jogát. Tavaly a városvezetés első lépésben ezt a három házhelyet ajánlotta fel az igénylőknek, ám a nagy érdeklődésre való tekintettel újabb tizenkilenc házhelyre huszonöt jelentkezők, a sorrendet pontozás alapján állapították meg. Végül öt 35 évnél fiatalabb házaspár, és tizennégy egyedülálló fiatal kapott telket, melyeket a város közművesít. Bokor Tibor polgármester szerint az érdeklődés azt jelzi, hogy a fiatalok nem akarják elhagyni a várost. Sepsiszentgyörgy országos szinten is úttörőnek számított a képzett fiatalok hazacsábítása érdekében 2008-ban indított Gyere haza! programmal, ami aztán 2010-ben a gazdasági válság miatt megtorpant, de most újra van érdeklődés iránta. Időközben a városvezetés úgy döntött, a títusterv alapján szolgálati lakásokat építenek. Eddig négy ilyen ház épült meg, ezek 70–80 négyzetméteres alapterületű, háromszobás lakások. A szakképzett fiatalok hazacsábítása, és otthontartása egyre több város önkormányzatát foglalkoztatja, május közepén Szatmárnémeti hazavár címmel Kolozsváron szervezett munkaerőbörzét a szatmárnémeti polgármesteri hivatal. Tavaly 75 ANL-s lakást adtak át a szatmári fiataloknak, idén újabb 75 lakás építését kezdik el.